

TWAR

Velbloudi dvouhříbci poplivali i zkušeného zoologa.
Moravskoslezský den

1
2000

LITERÁRNÍ OBTYDENÍK

13. ledna

20 Kč

Rozloučení

s avantgardou

K aporiím umění dvacátého století

Květoslav Chvatík

Chystám se k tomuto pokusu o avantgardu s dlouhými přestávkami bezmála již třicet let: jde mi totiž o pohled nejen kritický, ale i historicky fundovaný. - Minulost můžeme chápat a smysluplně interpretovat pouze z dialogu dvou horizontů: naší současné úrovně poznání a někdejších dobových možností a cílů; jinak se nám promění v nakupení nepochopitelných omylů, jimž je tak snadné se vysmát... Krizi nekritického pojetí historie jako lineárního pokroku a vzestupu od nižšího k vyššímu nemůžeme léčit stejně nekritickým konzervativismem, který počátek soudobých problémů klade do sekularizace našeho obrazu světa, tedy již do počátku osvícenství nebo dokonce renesance. Pak bychom se ovšem museli navrátit nejen před převratné objevy našeho století, ale i před vynález ohně, kola a železa. - Obraz ráje, obraz nevinnosti, nedotčené poznáním, je stejně utopický jako obraz harmonické budoucnosti, řízené vševědoucím rozumem; místo do budoucnosti je jen promítán do minulosti.

První náčrt kritiky aporií avantgardy jsem napsal koncem šedesátých let; vyšel v Československé rusistice na přelomu roku 1967 a 1968, na prahu Pražského jara. Končil zjištěním, že za „předvojem“ se táhne nepřijemný „hlavní voj“ epigonů, že avantgarda nemá patent na budoucnost a že umění musejí být „otevřeny všechny cesty“. - V srpnu 1968 mne v Uppsale, kde jsem byl na kongresu pro estetiku, šokovala ve švédských novinách fotografie ruských tanků v Praze, jejichž děla přeškrtovala vývěsní štít výstavy „Sovětská avantgarda“, instalované tehdy v Kinského paláci. - Avantgardou komunismu se nestali umělci, nýbrž tanky.

Dnes je konzervativní kritika avantgardy a moderního umění téměř věcí dobrého tónu a novou módou; - je proto třeba znovu položit otázku po jejich počátcích a po jejich smyslu.

...
Touha po ideálním uspořádání lidské společnosti je patrně již od starověku uložena v jádru antropologické konstituce člověka, podobně jako je tam uložena i jí protikladná touha po moci a bohatství, onu první neustále destruuující. Počínaje osvícenstvím přemýšlí člověk stále intenzivněji o tom, jak by racionálně ovládl a ve svůj prospěch využil nejen přírodní zdroje a síly (devastující vedlejší důsledky tohoto nekontrolovaného postupu nám dnes stále hrozivěji vystupují před očima), ale i lidské vztahy, jak by vytvořil takový řád lidské společnosti, který by z ní vyloučil násilí, sociální nerovnost a války. V 19. století se tento ideál spojuje s vírou ve všemocnost vědeckého a technického pokroku a s nadějí v racionální zdokonalitelnost „nového člověka“. V okamžiku, kdy se začíná stupňovat skepse vůči tomuto příliš přímočarému racionalismu a utilitářskému evolucionismu (lhotejino zda inspirovanému Comtem nebo Marxem), vystupuje do popředí dávný spojenec utopie: umělec.

Nezapomínejme, že Utopia Thomase Mora, Campanellův Sluneční stát, Nova Atlantis Francise Bacona měly podobu uměleckých děl, zpráv o návratu z fiktivních ostrovů a států, kde vládl „dokonalý“ společenský řád. Umělec a filosof měli nejlepší možnost stvořit ve fiktivním světě uměleckého díla obraz říše krásy, spravedlnosti a harmonie na zemi. Starý sen o „šlarafii“, o zemi hojnosti, blaha a smyslového opojení, traktují umělci od středověku v autonomním světě literárních a výtvarných děl.

Na počátku našeho 20. století to však již nestačí. Nejradikálnější umělci se spojují s radikálním politickým hnutím a pokoušejí se své vize uskutečnit v realitě. Nejprve jen v životě malých kroužků, destruuujících hranice dobových uměleckých, společenských i morálních konvencí a praktikujících volné soužití svobodných individuí bez ohledu na

společenský původ, rasu, pohlaví a majetek. V obdobích společenské krize a vzestupu revolučních nálad expandují tyto kroužky do šíře: „umění mají dělat všichni“. Nikoliv ovšem tradiční umění, vázané na tvorbu artefaktů, nýbrž umění ve smyslu této utopie: umění jako poetický život. Život sám se má stát básní, proměnit se v opojný karneval, jak o tom snili již romantici.

Spojení umělců s radikální politikou se však ukázalo v průběhu celého našeho století osudným. Einsteinova teorie relativity a Freudův objev významu podvědomí v rozhodování člověka destrukovaly víru v pokrok lidstva a v racionální zdokonalitelnost „nového člověka“. I ve věku, v němž lidé uvolnili energii atomového jádra, létají na Měsíc a vysílají sondy na vzdálené planety, reagují lidé v oblasti politiky a lidských vztahů stejně iracionálně jako před tisíciletími. Vedou války, vraždí, znásilňují, okupují sousední země, vyhánějí obyvatelstvo z domů ve jménu „národnostních čistek“, podléhají davové hysterii a náboženskému, nacionálnímu a rasovému fanatismu.

Umění, které chtělo svobodně působit ve směru osvobození člověka i ve sféře společenských vztahů, které odvrhlo přežilé estetické i společenské konvence, aby připravilo půdu pro svobodný život mužů a žen, zbavených vnější represe, nerovnoprávnosti i vnitřních tabu, se stalo lší dějin v našem století obětí právě té politiky, v níž naivně hledalo svého spojení. Moderní umění bylo nemilosrdně potlačováno totalitními režimy, v něž vyústila radikální politická hnutí našeho století, jako „Entartete Kunst“, jako nákaz „buržoazní dekadence“ nebo projev „revizionistických úchylek“ od státem oktrojovaného socialistického realismu. Jeho tvůrci byli zaháněni do emigrace vnější nebo vnitřní, věznění nebo se dávali do služeb té politiky, která nakonec vedla k likvidaci jejich díla nebo ke stejné tragické ztrátě jejich tvůrčích schopností. - Posledním pokusem vzepřít se tlaku „reálné“ politiky byla v druhé půli našeho století tvorba autorů, obhajujících v zápase s totalitními režimy stalinského a poststalinského typu právo na duchovní a tvůrčí svobodu - tvorba Pasternaka, Solženicyna, Havla, Kundery a Škvoreckého, tvorba umělecky pluralitní a vzdálená již zcela utopiím avantgardy.

Co zbývá umění po této lekci, kterou připravila politika umělcům v průběhu našeho století, nazývaného právem „stoletím extrémů“? Návrat do proslulé „věže ze slonoviny“, do „umělých rájů“ estetické fikce nebo nezávazné hříčky „postmoderny“, určené zábavě a ukrácení času unaveného a znučeného (Pokračování na straně 4)

OBSAH:

K desátému
výročí
Obce spisovatelů

Rozhovor
s M. Pluháčkem

Dvkrát
Táňa Nálepková

Obsah 1999

Globalizace
nemusí být
unifikace

Milan Valach
Lidská agrese

Život kolem nás
– citace
z dobových recenzí

Časo-piso...

Iniciálky

Vladimír Holan

Múza Límeč a růže, dva přítomné znaky. Ale jest nutno objevovati krajiny a biblické dvorce někde daleko od města a jeho barbarismu. Biblické dvorce uprostřed topolů a švestek, s romantickými vjezdy, s podobou některých tvarů hudebních nástrojů.

Básník Zrcadlo nás klame jako zvuk klavíru, o němž nejsme přesvědčeni, zda skutečně zní. Největší básníci, podobní zrcadlům, klamou nás s duchapřítomnou pravdivostí. Ale - zda neklame zrcadlo předně sebe, majíc útlou duši, protože jest tak dávné a tak rafinované?

Charakteristika pěti let Každá doba se konečně probere z udychtění nerozumu a zastaví se nad sebou samou a uvažuje. A bylo-li ještě včera opovrhováno kupříkladu mytologií, budme ujištění, že se k ní zítřek vrátí. Hledělo-li se včera opovržlivě na eposy a idyly, pozítří se k nim vrátíme. Míti hesla, znamená většinou šmahem odmítati. A tím budiž odůvodněno celkové ztroskotání posledních let.

Krize rozporu mezi ideálem a skutečností jsou pohledy spuštěné z dvacátého století do bláta ulice.

(Ze *Skicáře*, 1926)

DVAKRÁT 2x

Táňa Nálepková: Scénář provinčního příběhu

Sympatická autorka, nevydařená kniha

Jak začít, k čemu? Musím začít co nejopatrněji. Třeba takhle: Chápu, že osamělé ženy středního věku to nemají vůbec lehké. Musí pracovat, starat se samy o domácnost i děti, a najít přitom ještě kvalitního muže, který by vyhovoval jejich kritériím a představám, je nepochybně přetěžké. Umím si to představit; vím totiž dobře, co jsme my - muži středního věku - zač...

Anebo ne, začnu jinak: Proč vlastně číst knihy? Nikomu nechci vnucovat svůj pošetilý názor, ale patřím k lidem, kteří čtou knihy zhruba ze dvou následujících důvodů. Zaprvé očekávám, že mi četba přinese nějaký užitek - hezký jazyk plný krásných metafor, skvělou kompozici, hravost střídajícího se rytmu, anebo přinejmenším čtivý a záživný - případně napínavý - děj. Kromě toho záleží i na tom, nakolik mě kniha donutí přemýšlet, klást si otázky, hledat nové souvislosti a cesty - zkrátka a dobře, co sděluje.

Naopak - výstižnost popisu pro mě důvodem k četbě nikdy nebyla. V životě jsem nejlásal nad tím, že nějaká kniha popisuje určitý děj „přesně tak, jak to opravdu chodí“, takto orientovaná tvorba mě nikdy nezajímala.

Podívejme se podrobněji, jak je na tom kniha **Scénář provinčního příběhu** od **Táňi Nálepkové** (Knižní klub, 1999).

Po formální stránce považuji za nevydařený už začátek s pomyslnou filmovou kamerou najíždějící na místo děje. Jde možná o zajímavý nápad, ale v knize vynívá nepříroze-

ně. Autorka si to zřejmě sama uvědomila, protože nikde dál v textu tento prvek už neopakuje, ale přetrvává i tak snaha líčit některé pasáže „scenáristicky“, což vždycky působí vykonstruovaně a uměle. Rovněž střídání těchto partií s vypravováním v ich-formě mně připadalo násilné; naopak věleňování dopisů se mi líbilo.

O stupeň lepší než syžet je jazyková stránka knihy. Autorka projevila, myslím, solidní cit pro vyjadřování a její stylistické obraty mírně rozhodí, aniž by na druhou stranu byla s to dodat postavám autentickou charakteristiku a kouzlo jedinečnosti. Naproti tomu jsem velmi ocenil, že v erotických momentech autorka nikdy neskouzloula k nějakým obscenitám, ačkoliv téma osamělých a dlouhodobě neuspokojovaných žen k tomu možná svádělo.

Podstatnější výhrady však mám k obsahové stránce. Připadalo mi až neuvěřitelné, že většina textu popisuje úklid domácnosti, nákupy, výchovu dětí a pracovní patálie ve škole, a přiznávám, že jsem se smrtelně nudil. Jistě - je to psáno se snahou o ironii, nadhled a odstup - fajn. Ale pořád jde - marná sláva - jen o prání, zehlení, umývání nádobí a rodinné potyčky. Může jít samozřejmě jen o osobní antipatie k domácím pracím, neboť myslím, že jsem už na sebe prozradil, že jsem muž, a nemá tedy cenu nic skrývat; ale po pravdě řečeno - nejsem si jistý, jestli zrovna čtenářky, a speciálně ty ve středním věku, bude nějak moc zajímat popis toho, co velmi dobře znají a nenávidí.

Tady někde vidím základní problém knížky. Podle mého názoru měla autorka nejlépe napsat romantický příběh o rozvedené paní, která po složitém hledání konečně našla muže svého srdce - a upachtěné ženy středního věku si mohly nad stránkami alespoň zavzdychat a zasníť. Druhou možností by pak byl hořký tragikomický román o nesnadném bloudění zralé a iluzí zbavené ženy - pak tam ale nemají co dělat rozboru neumytého nádobí, chlupů od psa na koberci atd.; tyto věci mohly být načrtnuty jednou dvěma větami, ale ne víc.

Těžšíště takového románu by totiž mělo být v konfrontaci se světem mužů, se stupiditou maloměstského okolí, s konvencemi, zaběhanými stereotypy i s mechanismy samovolně nastavenými přírodou. Taková místa najdeme i v knize Táňi Nálepkové, ale paradoxně se vyskytují jen zřídka a jakoby na okraji - zavalena a zpola přidušena pod příkrovem banalit, i když lehce a vtipně popisovaných. Přitom právě v těchto několika málo pasážích autorka projevila, že psát opravdu umí. Mám na mysli například hezky vykreslenou cestu na Pavlovu chatu, popis večírku s jeho kamarády a další epizody podobného vyznění, většinou se vyskytující zhruba

v půlce knihy. Nenapadá mě žádný důvod, proč by tak nějak podobně nemohla být napsaná celá kniha - a moje recenze by pak rovněž vypadala jinak.

Svým způsobem by si totiž Táňa Nálepková hezkou recenzi zasloužila. Nechci spekulovat o míře autobiografičnosti příběhu, protože takové úvahy z principu nesnáším, ale samozřejmě že se z textu nějaký obrázek o autorce dá udělat. Svými názory a postoji na mě působí jako přemýšlivá, inteligentní a sympatická dáma, kterou trápí to, co rozumně lidi trápit musí, a snaží se s tím něco udělat - tedy alespoň to popsat. Navíc - jak už jsem řekl - jednoznačně prokázala, že má k psaní jisté předpoklady. Po přečtení knihy jsem měl docela chuť si s autorkou o tématu povyládat. Klidně bych si s ní někde vypil kávu a myslím, že by to nemusel být ztracený čas. Nicméně tahle knížka se jí bohužel nepovedla.

KAREL FRAN CZYK

Sama samota nic neznamena

Knižní klub vydal a Literární cenou ohodnotil první román **Táňi Nálepkové Scénář provinčního příběhu**. Roli srozumitelného leitmotivu nebo spíše roli nespátených vztahových výbojů, vycházejících od autorky ke čtenáři a probouzejících pocit porozumění, důvěrné známosti a snad i prožitkové sounáležitosti, hraje všednost, nevyspekulovanost.

V souvislosti s tímto dílem je také třeba zmínit přívlastek provinční, a to jak v tradičním geograficko-lokalizačním úzu, tak ve smyslu - provinční jako běžné, každodenní, snad trochu nudné, opomíjené a letmým pohledem málokoho přitahující. Oba významy zůstanou v čtenářském povědomí od první až po poslední stranu románu. První coby skutečný determinant místa, druhý jako sluchem nezachytitelná, protože nikým nezpívaná melodie, provázející každou epizodu, zápletku, vždyť vše je známé, životní osudy si tak podobné. Otupující, bolestně zakoušená osamocení rozvedené ženy žijící na malém městě, pravidelné demaskování vytvářených iluzí, permanentní konflikty a pochopitelně neoddlitelné pochybování, vyvolávané a vždy stvrzované osobními neúspěchy ve všech myslitelných, ač opět zcela běžných podobách.

Julie, středoškolská profesorka, matka dvou dětí, trzní po skutečné životní lásce, prožívá pocit naplnění a příliš často sklouzává k bolestinské sebelibosti. Je tolik snadné „odcházet do vlastní hlubiny a do nepřítomna“, vytvářet snové světy, v nichž fyzické i metafyzické zákony závisí na vůli tvůrce, být preventivně k druhým stejně tvrdá jako

k sobě z obavy před možným ohrožením, před další blížící se bolestivou ranou. Hloubku pesimismu a bezvýhodnosti pláčem pravidelně stvrzuje důvěrná přítelkyně Marie, řešící problémy téměř identické.

Rozbor čtenářské sebereflexe nabízí mnoho zajímavého. Pozoruhodná je především měnící se amplituda vlastních emotivních projekcí a výstupy vztyhu k hlavní postavě: úvodní vstřícná empatie se kdesi v polovině románu záhadně zlomí k nepochopení, aby však po chvíli došlo ke stejnému záhadnému zpětnému kroku, k „návratu citů“. Podobné úvahy, možná kauzálně subjektivní, se v souvislosti s polovinou textu objeví ještě jedenkrát: dosud nápaditý, vtipný a důsledně nelitostný popis reality, který se vyznačuje ironickým pesimismem, překročí tolerovanou míru a stane se pro čtenáře okoukanou technikou, jako by autorský subjekt přetéká dalšími a dalšími nápady, novými potvrzeními již řečeného a jako by rychlé střihy předběhly samy sebe. Autorčina intuice však zřejmě rozpoznala hrozící nebezpečí a vzápětí obozřetně tvůrčí mysl ukáznila a zklidnila.

Nebyvalou plastičností a živostí mile překvapí charakterové drobnokresby vedlejších postav, jejichž výstupy vztahy otevírají novou konfliktní situaci, způsobenou prostým setkáním dvou odlišných modelů prožívání i chování (v průběhu románu gradující střetávání Julie s matkou, vysokoškolskou pedagožkou, pro niž je typický ostrozrak odhalující základni omyly v dceřině životě i denním jednání, anebo postava úspěšné sestry, herečky, která je Juliiným pravým opakem nejen ve vyjádření provincie verus metropole). Dva mužské portréty představují reprezentativní vzorek setkávání s muži, setkávání fatálně odsouzených k novému bolestivému neúspěchu, který jen zintenzivňuje naléhavost otázky po příčině a lokalizaci problému - nachází se nenormálnost v Julii samé, anebo jsou muži opravdu nezměnitelní nepřátelé - divná zvířátka? Nepochopitelnou nedotažeností a nevyrazností překvapí paradoxně postava Marie, jediného spoluhrače v životním zápasu. Snad autorka příliš spoléhala na její apriorní výlučnost, a tak jí nevěnovala dostatečnou míru tvůrčí pozornosti.

Důraz na dekorace a prostředí vyprávění přesvědčuje o ryze osobitěm, upřímněm výtvarném prožívání, nápadně jeví se navíc i citlivé zacházení s rekvizitami různých podob a v hodnotící enumeraci nevynecháme ani vtipná, ironii podporující opakování, jakási makrokompoziční kolečka slovních spojení i celých vět, jejichž plnost, smysl a uzačleněnost se vyjeví pouze pozornému čtenáři, schopnému udržet mysl vždy v textu.

Scenáristické motivy, mnohdy ve formě poznámek k přicházejícím nápadům a práci kamery evokující různostně nazíraní, jsou zřejmě nejvýraznější, již titulem ohlašovanou charakteristikou románu. Časté, ba téměř neustále patrné využití výrazové zkratky a elize způsobuje zvyšování dynamiky, která se ne náhodou podobá rychlosti filmového stříhu. Vypravěč není statický, i on se transformuje a střídá pozice, intimní osobní zpodobnění se v objektivní nazíraní okem kamery, aby však o maličko později subjektivní svět asociací stál téměř na hranici automatického textu, když snovost, sama fantazie, stane se obsahem i jeho formou. Je to hra se čtenářem, hra s jeho představivostí a schopností rychlé změny, je to samo sebou se bavící zkoumání čtenářské reakce na nečekaný obrat vyprávěcích pravidel. Mix narativního proudu je natolik komplikovaný, že na některých zvlášť spleťtých místech přinutí mysl k zastávce, ke zmatenému rozhlížení a tázání se po aktuální podobě vyprávěče.

Právě díky neúnavným změnám času Nálepková překonává i tolik oblíbený, klasický postmoderní motiv o psaní románu v románu, který ve Scénáři našťestí pouze otevírá další, nikoliv primární významovou dimenzi příběhu, a spíše cosi vypovídá o samotné autorce, o schopnosti soustavně zpytavé sebeironie, jež překvapuje neobvyklou tvrdostí a důsledností, o radosti z prostého slovesného formulování a o té špetce naděje, co vždycky zbývá, o špetce naděje, co zbývá i pro její utrápenou literární hrdinku: neustále hledat, neustále očekávat to lepší, to lepší, co přichází, co dozajista přijde.

ZDENĚK ŠTIPL

Miroslav Huptych, „Luděk Marks“, koláž

Miroslav Huptych, „J. H. Krchovský“, koláž

Obsah TVARu, ročník 1999

Stati, eseje, polemiky, publicistika, ankety

- Adamovičová, Ana: Přesto přese všechno 18/99 16
 Alohim, Robert: Veletrh „U černých růží“ 19/99 12
 Augustin, L. H.: Básníkův svět oka 15/99 10
 Augustin, L. H.: Obraznost slova a myšlenost obrazu 18/99 10
 Balk, Eero: Obraz Čech a Československa v románech Edith Templetonové 6/99 6
 Baran, Václav: Kam směřuje lidská společnost? 5/99 12
 Baran, Václav: Je demokracie artefakt géniů? 15/99 15
 Bartošek, Jaroslav: Perspektivy češtiny 5/99 1
 Bartošek, Jaroslav: Diskutovat ad rem, nebo ad hominem? 10/99 14
 Bauer, Michal: Vážený pane Ludvíku Vaculíku 2/99 15
 Bauer, Michal: K životnímu jubileu Zdeňka Lorence 3/99 17
 Bauer, Michal: Od Února k Novému životu 6/99 12
 Bauer, Michal: Přeměna Syndikátu českých spisovatelů ve Svaz československých spisovatelů 9/99 12
 Bauer, Michal: Úvahy nad sborníkem Bítov '98 12/99 7
 Bělič, Oldřich: Setkání s Václavem Černým nad španělskou literaturou I 15/99 6
 Bělič, Oldřich: Setkání s Václavem Černým nad španělskou literaturou II 16/99 6
 Benhart, František: Básnické ano i ne Aleše Debeljaka 16/99 10
 Blatná, Renata: Vzpomínky na Oldřicha Lešku 4/99 12
 Blümlová, Dagmar: Václav Tille, muž ve stínu F. X. Šaldy? 4/99 6
 Bor, D. Ž: Slovo a mlčení 4/99 1
 Božovič, Gojko: Řeka přes mosty 15/99 12
 Brabec, Jiří: Estetická norma a historie literatury v totalitním systému 17/99 12
 Bun, Hašizume: Přežila jsem Hirošimu 15/99 12
 Cekota, Petr: Svět hry aneb Carmen a ty druhé 3/99 10
 Cekota, Petr: Nové umění psátí dnes - pro koho? 7/99 7
 Cekota, Petr: Konec lyrického věku 15/99 5
 Cicvárek, Ivo: Postpoetistické Karel Plíhal a Marek Eben 1/99 7
 Czaplinska, Joanna: Zpráva sousedům 1/99 15
 Čejka, Jaroslav: Anketa - hranice umělecké svobody 5/99 10
 Černý, František: Svědek Václav Tille 14/99 9
 Červenková, Jana: Anketa - hranice umělecké svobody 5/99 11
 Čítanka Václava Kahudy 9/99 - 21/99 17
 Diviš, Ivan: Anketa - hranice umělecké svobody 5/99 11
 Dokoupil, Blahoslav: Česká cestopisná reportáž ve službách propagandy (1948 - 1958) 8/99 12
 Dokoupil, Blahoslav: Nad několika svazky České knihovny 17/99 13
 Doubravová, Jarmila: Sémiotika v Drážďanech 20/99 10
 Drábek, Antonín: Vladimír Macura s estonskou vlajkou 10/99 7
 Erhart, Gustav: K výstavě nových grafik Aleny Bílkové 14/99 15
 Exner, Milan: Samozřejmost génia Verlainova 3/99 6
 Exner, Milan: Mramory a spray-art sonetu 7/99 14
 Exner, Milan: Symbol „Karel Hynek“ 13/99 6
 Exner, Milan: Symbol a interpretační metoda I 17/99 1
 Exner, Milan: Symbol a interpretační metoda II 18/99 4
 Fic, Igor: Vynucené lakomství zápisků 20/99 13
 Filip, Ota: Z dopisu 16/99 10
 Filip, Ota: Brusel proti kamzíkům 20/99 10
 Finnbogadóttirová, Vigdís: Světový den divadla - 27. březen 1999 9/99 9
 Fischerová, Daniela: New new 19/99 6
 Franczyk, Karel: Otevři si nový svět! 2/99 16
 Franczyk, Karel: William Saroyan a česká literární kritika 7/99 16
 Franczyk, Karel: Jak najít ideu díla? 11/99 9
 Franczyk, Karel: Pokus nezkatit hru 14/99 16
 Franczyk, Karel: Dvě konference a dvě knihy 18/99 7
 Franczyk, Otakar: Překládat Strindberga 11/99 9
 Franěk, Jiří: Co patří do bibliografie? 9/99 13
 Frei, Jan: K poslední knize Karla Čapka 15/99 1
 Galbičková, Lýdia: Žena hodná obdivu a následovania 9/99 9
 Goldstücker, Eduard: Na okraj jednoho přátelství 2/99 5
 Hájek, Miloš: Jiří Heller, Chodci zeleně a Mezitím 6/99 18
 Hajičová, Eva: K článku o perspektivách češtiny 8/99 4
 Hodrová, Daniela: Zkouška labyrintem 1/99 1
 Hodrová, Daniela: Příběh, který byl, je a bude 14/99 1
 Hoffmann, Bohuslav: František Ladislav Čelakovský jako literární postava 14/99 4
 Holub, Norbert: Anketa - hranice umělecké svobody 8/99 11
 Holub, Norbert: Jak se dělá antologie II 12/99 15
 Honzák, Radkin: Využití pohádky v transakční analýze 12/99 10
 Horák, Ondřej: Jak jsou nazývána díla s dlouhým názvem 4/99 7
 Horák, Ondřej: Několik poznámek ke Kalhotovému pahýlu 9/99 10
 Horák, Ondřej: Dvě polemiky 10/99 9
 Horák, Ondřej: V pokojích jsou příběhy 16/99 16
 Hořínková, Marie: Vernierovská zahrada 11/99 6
 Hrbáč, Petr: Anketa - hranice umělecké svobody 5/99 10
 Hrbáč, Petr: Tajemství hraček 10/99 13
 Hrbáč, Petr: Drobení plesnivého chleba 13/99 19
 Hrbáč, Petr: Arktis a Stmívání 18/99 6
 Huptych, Miroslav: Anketa - hranice umělecké svobody 7/99 11
 Charoust, Milan: Žebrák 11/99 13
 Chase, Věra: Vážený pane Horáku... 9/99 10
 Chaun, Igor: Anketa - hranice umělecké svobody 7/99 10
 Chaun, Igor: Vážený pane Chuchmo... 8/99 13
 Chlíbač, Bohdan: Anketa - hranice umělecké svobody 8/99 11
 Chvatík, Květoslav: Znovu o svobodě 1/99 6
 Janáček, Pavel: Dobrodružné romány jako místo setkání Schulzových literárních jazyků 13/99 12
 Janáčková, Jaroslava: Felix Vodička 8/99 5
 Jankovič, Milan: Oživená tradice pražského strukturalismu 14/99 6
 Janoušek, Pavel: Za Vladimírem Macurou 10/99 6
 Janoušek, Pavel: Vzhledem k pokračující kampani proti Tvaru... 11/99 1
 Janoušek, Pavel: Nečekání aneb Kritické bujení 13/99 1
 Janoušek, Pavel: Softpolemika 13/99 9
 Janoušek, Pavel: Návrat k sobě, návrat k malým 16/99 16
 Janoušek, Pavel: Památník Škvoreckého písemnictví 18/99 9
 Jelínek, Antonín: Slova a doba 19/99 6
 Jenča, Daniel: Litvou s palcem vzhůru aneb Nejdělsí vandr 3/99 13
 Jirásková, Blanka: Návrat francouzské kinematografie na česká filmová plátna 11/99 12
 Jiroušek, Bohumil: Jak ho viděla? Otokar Březina pohledem Anny Pammrové 4/99 1
 Jurečka, Ondřej: Ur-havran 21/99 16
 Kafka, Tomáš: Vzpomínky na Oldřicha Lešku 4/99 12
 Kafkovy dopisy Felici 21/99 10
 Kahuda, Václav: Anketa - hranice umělecké svobody 6/99 10
 Kantůrková, Eva: Anketa - hranice umělecké svobody 5/99 10
 Komárek, Stanislav: Malý Bobeš redivivus 7/99 5
 Kopal, Petr: Sv. Václav a ti druzí (námet o zrádci a hrdinovi) 2/99 12
 Korál, Milan: Bítovské zrcadlení 16/99 1
 Korecká, Helena: Felix Vodička 8/99 5
 Kosatík, Pavel: Anketa - hranice umělecké svobody 5/99 10
 Kosatík, Pavel: Peroutka a iracionalisté 12/99 1
 Kosková, Helena: Nový román Josefa Škvoreckého 7/99 13
 Kosková, Helena: Trilogie Daniely Hodrové 12/99 12
 Kovač, Mirko: Rent-a-car(ové) 21/99 12
 Kovářík, Mirek: Z korespondence Karla Kryla 5/99 4
 Král, Petr: Anketa - hranice umělecké svobody 6/99 10
 Kratochvíl, Jiří: Návod k použití 14/99 10
 Krist, Jan: Z glosáře 20/99 12
 Křivánek, Vladimír: O rozměrech slova svoboda 2/99 9
 Křivánek, Vladimír: Svět smyslu a smysl světa (Nad poezií Fráni Šrámka) 4/99 10
 Křivánek, Vladimír: „Pozemské“ a „nebeské“ v české poezii 16/99 4
 Křivánek, Vladimír: Tajemství básně v zrcadlech interpretací 17/99 10
 Kuběna, Jiří: Anketa - hranice umělecké svobody 6/99 10
 Kuběna, Jiří: Ivan Diviš bítovský 10/99 10
 Kuběna, Jiří: Z dopisu Ivanu Divišovi 10/99 11
 Kubíček, Tomáš: Myšlení o literatuře v prostředí českých literárních časopisů 60. let 19/99 1
 Langerová, Marie: Generace sirotků (básnické debuty 60. let) 2/99 1
 Lněničková A. - Chrobák J.: Malý dekret 20/99 5
 Lorenc, Zdeněk: Výstava René Magritta 7/99 11
 Lorenc, Zdeněk: Anketa - hranice umělecké svobody 8/99 10
 Lorenc, Zdeněk: Zamyšlení nad poezií, prokletými básníky a jinými věcmi 9/99 1
 Lorenc, Zdeněk: O kádrování nevládním i vládním 9/99 1
 Lorenc, Zdeněk: O praprasurrealismech, surrealismech po proudu a postsurrealistech 18/99 13
 Macura, Ondřej: Filipika proti misomusům aneb Krize výuky humanitních oborů na gymnáziích 3/99 9
 Macura, Vladimír: Dopijem a půjdem 10/99 1
 Málková, Iva: Nad poezií severovýchodní Moravy a českého Slezska 60. let 20/99 1
 Mathauserová, Světlá: Test Puškinem 12/99 6
 Matoušek, Ivan: Anketa - hranice umělecké svobody 5/99 11
 Míkula, Valér: Za Vladimírem Macurou 10/99 6
 Mikulová, Helena: Ke kritice Literatury s hvězdou Davidovou 18/99 16
 Mocná, Dagmar: Sto let s Václavem Kondelíkem 1/99 10
 Nagy, Ladislav: Hluk a zuřivost amerického jihu 2/99 11
 Nakonečný, Milan: Doctor diabolicus 3/99 12
 Novotný, Vladimír: Šťastný Ahasver - Nikolaj Terlecký 2/99 10
 Nuska, Bohumil: Anketa - hranice umělecké svobody 6/99 11
 Obsah Tvaru 1998 1/99 11
 Ohlasy na Janouškovy články Nečekání 14/99 12
 Palarčík, Petr: Nevermore (doplňně odpovědí Vladimíra Novotného) 5/99 16
 Paulík, Karel: Ve stínu vakátů 12/99 16
 Pechar, Jiří: Julišova hra o smysl 13/99 5
 Pechar, Jiří: Překládání poezie 21/99 1
 Piřha, Petr: Úloha pohádek dříve a nyní 11/99 10
 Podlešák, Jan: In memoriam Hany Houskové 10/99 13
 Poláková, Jenny: Česká fuga (Útěk, vyhnání, odsun v některých dílech německy psané literatury) 3/99 12
 Poslední, Petr: Svět poválečných překladů 3/99 1
 Poslední, Petr: Mýtus proměny 8/99 6
 Poslední, Petr: Zkouška kontinuity 14/99 12
 Poslední, Petr: Conradovská věrnost 19/99 10
 Praha a Pražané (z papírů živého mrtvého) 11/99 1
 Procházka, Miroslav: Nedoceněný Josef K. Šlejhar 11/99 7
 Prokop, Josef: Ucitání - domov civilizace a jazyka trubadurů 15/99 18
 Prudký, Libor: Dobrodružství a dobrodružná literatura 10/99 12
 Příbáň, Michal: Pocta Sklizni (a nejen jí) 3/99 7
 Rákosník, Luboš: Památce Miloše Vacíka 11/99 17
 Reichel, Tomáš: Anketa - hranice umělecké svobody 8/99 11
 Reiner, Martin: Princip rýmového karambolu v pozdní lyrice Ivana Blatného 17/99 6
 Řeháková, Jitka: Jak se půjčují pohádky v knihovnách 11/99 11
 Schneider, Jan: Vážený pane Papoušku... 5/99 15
 Sirůček, Jiří: Demian (vliv filozofie F. Nietzscheho na H. Hesseho) 7/99 12
 Sirůček, Jiří: Stepní vlk 9/99 6
 Slabihoudová, Naděžda: Vladimír Macura s estonskou vlajkou 10/99 7
 Slavík, Ivan: Anketa - hranice umělecké svobody 6/99 10
 Slavík, Ivan: Třikrát sbohem 13/99 11
 Slíva, Vít: Anketa - hranice umělecké svobody 7/99 10
 Sobková, Helena: Útěk princezny Johany 18/99 12
 Sobková, Helena: Vídeň - pohřeb vévodkyně Kateřiny Zaháňské 19/99 9
 Sowinská, Věra: Zamyslet se v čase 15/99 9
 Správcová, Božena: Milý Vladimíre 10/99 1

Správcová, Božena: Exegeze Bítova 99 17/99 10
 Správcování 20/99 6
 Stančík, Petr: Demo-crazy aneb loterie jako nejvyšší stadium demokracie 2/99 13
 Staněk, Jiří: Anketa - hranice umělecké svobody 7/99 10
 Staněk, Jiří: Zemřel básník 9/99 5
 Suchý, Vojtěch: Nesmyslná argumentace 20/99 16
 Suková, Ingrid: Vzpomínky na Oldřicha Lešku 4/99 13
 Szczebanik, Petr: Digitální narativita aneb Píšící čtenář 16/99 1
 Šajtar, Drahomír: Elementy romantismu v poezii Petra Bezruče 20/99 4
 Šiler, Vladimír: Profesní étos učitele 5/99 6
 Šiler, Vladimír: Profesionál jako loutka 7/99 1
 Šimon, Patrik: Čečova cesta ke svobodě 10/99 15
 Šofar, Jakub: Tisíc devět set šedesát osm - polib prdel kosům 1/99 8
 Šofar, Jakub: Lalo béde čili Ze šofaru: pokračování nóměr sórok adín 7/99 16
 Šofar, Jakub: Ježek v klinči 8/99 7
 Šofar, Jakub: Zakázané uvolňování 13/99 10
 Šofar, Jakub: Přes řeky, přes mosty, přes mrtvoly... 16/99 5
 Šofar, Jakub: Přes řeky, přes mosty, přes mrtvoly... II 18/99 16
 Šofar, Jakub: Deset let poté 19/99 13
 Šofar, Jakub: Čtverylka česká 21/99 13
 Štochl, Josef: Prohlášení 21/99 5
 Štoll, Pavel: Vladimír Macura s estonskou vlajkou 10/99 7
 Tatičová, Jadrana: Dojmy z Bělehradu 13/99 15
 Tayari, Jakub: Otevři si starý svět 3/99 16
 Tendová, Remi: Ze vzpomínek 13/99 19
 Tichá, Jindra: Vzhůru nohama 1/99 17
 Tichá, Jindra: Anketa - hranice umělecké svobody 8/99 10
 Trávníček, Jiří: Bude estetika (už pouze) vědou sociální? (Petr V. Zima: Literární estetika) 3/99 4
 Trojánek, Vladimír: Kterak Honzu českého do Brabantu dokopali... 7/99 17
 Trojánek, Vladimír: Kterak Honza český Brabantskou vartu na salámu... 8/99 15
 Trosko, Herbert: Labyrint vulgarismů (to je papání) 1/99 16
 Tvar představuje... Moravský festival poezie 2/99 17
 Tvrdík, Jan: Etický rozměr Kafkova Zámku 21/99 6
 Urbanec, Jiří: Svět Michala Ajvaze 3/99 11
 Urbanec, Jiří: Co s autorovým životopisem? 7/99 6
 Valach, Milan: Hippies - pokus o morální revoluci 6/99 1
 Velikič, Dragan: Inventář odchodu 9/99 11
 Veselý, Jindřich: Takoví jsme (byli)? 1/99 9
 Viewegh, Michal: Anketa - hranice umělecké svobody 7/99 10
 Vlach, Luboš: Už je to tady... 4/99 13
 Z klenotnice české žurnalistiky minulého století (připravil M. Huptych) 6/99 17
 Zábřana, Jan: Jak se dělá antologie (připravil Norbert Holub) 5/99 17
 Zajac, Peter: Za Vladimírem Macourou 10/99 6
 Zbiralová, Dana: Vzpomínky na Oldřicha Lešku 4/99 12
 Zelinský, Miroslav: Rozhovory s Aspektem 5/99 12
 Zelinský, Miroslav: Cyklizace a dějiny 12/99 5
 Zogata, Jindřich: Anketa - hranice umělecké svobody 8/99 10

Rozhovory

Adamovičová, Ana 12/99 8
 Aulická, Jana 10/99 9
 Bauer, Michal 14/99 8
 Buriánek, Miroslav 7/99 8
 Čichoň, Petr 11/99 8
 Děžinský, Milan 5/99 9
 Hartling, Peter 9/99 8
 Janečková, Bronislava 13/99 8
 Kolář, Jiří 18/99 1
 Kosatík, Pavel 2/99 8
 Kožmín, Zdeněk 5/99 8
 Nováková, Zdeňka 3/99 8
 O překládání (L. Dvořák, V. Janiš, R. Podaný) 21/99 8
 O Rychlých šípech (M. Balaščík, P. Hruška, L. Kasal, S. Komárek) 8/99 1
 Ovčáček, Eduard 20/99 8
 Rambousek, Jiří 19/99 8
 Sgall, Petr 15/99 8
 Stančík, Petr 16/99 8
 Trávníček, Jiří 6/99 8
 Trávníček, Mojmír 10/99 8
 Zadrobílek, Vladislav 17/99 8
 Zagajewski, Adam 4/99 8

Z literárního archivu

Památníku národního písemnictví, str. 14

Cestující Skot R. W. Seton-Watson 8/99
 Časopis Řád a jeho obhajoba v roce 1945 17/99
 Interhelpo - Julius Fučík, Petr Jilemnický, Jiří Weil 5/99
 J. Weil a K. J. Beneš, dva problémoví spisovatelé 16/99
 Jaromír Jedlička, objevitel úzkoprofilové literatury 4/99
 Jednání SČS o činnosti Fedora Soldána za okupace 19/99
 John Bowring, William Morfill a počátky anglické slavistiky 2/99
 Josef Aul a Tádžikistán 13/99
 Karel Čapek píše Zdeňku V. Tobolkovi 10/99
 Karthago, které hovořilo česky 14/99
 Literární aktivismus v letech 1945 18/99
 Literatura na úpatí Araratu 6/99
 Literatura ve znamení Slunce a Lva 11/99
 Na okraj osobního fondu Karla Doskočila 21/99
 Na okraj písemné pozůstalosti Emanuela Engla 3/99
 Oldra Sedlmayerová ve vzpomínkách Pavly Mocové 12/99
 Osudy spisovatelovy matky 7/99
 Paul Percy Selver 9/99

Pozůstalost Františka Rebce a Krym 15/99
 Soudní řízení s V. E. Coufalem a skupinou EMNA 20/99

Biologicko-společenské poklesky autor Stanislav Komárek

...a pravdy každému přáli 8/99 16
 Bod obratu 8/99 16
 Hermes a jeho převleky 3/99 16
 Jako písku v moři... 16/99 16
 Meditace pod fíkovníkem 7/99 16
 Mimo sebe 2/99 16
 Než se zanoří 18/99 16
 Némé tváře 6/99 16
 Nálezy lidské 18/99 17
 Palma vítězství 3/99 16
 Parabola o třešni 14/99 16
 Planina myslí 10/99 16
 Podpírání 10/99 16
 Povaha klamu 2/99 16
 Pramen noci 15/99 16
 Příznaky pokrevnosti 11/99 16
 Religionistické praktikum 9/99 16
 Semper idem 13/99 16
 Síla vtisku 3/99 16
 Trosky 14/99 16
 Velké vyprávění 5/99 16
 Vlnnutí duší 12/99 16
 Vyhášení 10/99 16
 Vyhnívání 13/99 16
 Záblesk vědomí 11/99 16

Ze čtenářského deníku Aloise Burdy, str. 7

Dousková, Irena: Hrdý Budžes 8
 Hrabalík, Petr „Hraboš“: Viděno Sudem 17
 Hrdlička, František - Bratřovská, Zdena a kol.: Zpráva o Bílém divadle 5
 Chase, Věra: Vášeň pro broskve 11
 Klíma, Ivan: Ani andělé, ani svatí 21
 Kratochvíl, Jiří: Noční tango aneb Román jednoho léta z konce století 13
 Kuběna Jiří: Paní Na Duze (Bez Koně A Křidel) 6
 Ludva, Roman: Jezdci pod slunečníkem 20
 Mahler, Zdeněk: Kdo svůj národ miluje, nešetří ho 10
 Murín, Gustav: Sex kontra kultura (R. Burdová) 7
 Neon, časopis o kultuře 18
 Non-stop Solženicyn (R. Burdová) 9
 Sofokles: Oidípus král 19
 Souchop, Josef: Hodiny výchovy aneb Pošli ještě slova 10
 Švanda, Pavel: Věčný nedostatek věčnosti 15
 Třeštíček, Dušan: Češi. Jejich národ, stát, dějiny a pravdy v transformaci 14
 Viewegh, Michal: Povídky o manželství a o sexu 12
 Vopěnka, Martin: Hotel uprostřed života 16

Pointy, autor Jaroslav Dewetter, str. 16

Pointa pro p. i. 4/99
 Pointa pro zahřátí 8/99
 Pointa pro malé policajty 9/99
 Pointa pro pravdu 10/99
 Pointa pro dragouny 11/99
 Pointa pro duchovní otce 13/99
 Pointa pro nenarozené dítě 15/99
 Pointa pro nereformovatelné sněžné muže 17/99
 Pointa pro prezidenta, šavle a podle Garpa 19/99
 Pointa pro ambrové jablko 20/99

Poezie

Apollinaire, Guillaume 3/99 1
 Blatný, Ivan 6/99 1
 Bok, Emil 9/99 19
 Březina, Otakar 4/99 1
 Cocteau, Jean 3/99 1
 Červenka, Jaroslav 4/99 17
 Čichoň, Petr 11/99 8
 Diviš, Ivan 9/99 19
 Gallus 6/99 18
 Grombří, Jakub 16/99 18
 Halas, František 17/99 1
 Hanzlík, Josef 2/99 1
 Havlas, Jeff 14/99 1
 Hladký, Ivan 21/99 18
 Hlavas, Eug. Aug. 19/99 1
 Holub, Norbert 1/99 18
 Hrbáč, Petr 12/99 19
 Hruška, Petr 20/99 1
 Chinzelle, F. J. 12/99 18
 Chlíbač, Bohdan 5/99 1
 Chrobák, Jakub 20/99 9
 Jelínek, Ivan 12/99 1
 Krvík Totr 4/99 17
 Křepelka, Karel 10/99 17

Křivánek, Vladimír 21/99 19
 Kuběna, Jiří 7/99 1
 Lan 12/99 18
 Leonczuk, Jan 11/99 19
 Lorenc, Zdeněk 3/99 17
 Lorenc, Zdeněk 18/99 1
 Malicki, Wieslaw 14/99 19
 Michal S. 20/99 9
 Motýl, Petr 9/99 18
 Nastulczyk, Franciszek 3/99 18
 Ovčáček, Eduard 20/99 8
 Pavlok, Bohumil 20/99 9
 Podaný, Dalibor 4/99 17
 Poezie z ruského internetového časopisu Slovesnost (připravil P. Kotrla) 11/99 18
 Przewczek, Lech 18/99 19
 Rajchman, Pavel 9/99 19
 Rudčenkova, Kateřina 16/99 18
 Řezníček, Pavel 9/99 18
 Sosnowski, Andrzej 3/99 18
 Soupault, Phillipe 3/99 1
 Špaček, Viktor 17/99 18
 Švec, Štefan 12/99 18
 Veselský, Jiří 2/99 19
 Veselský, Jiří 18/99 18
 Učitánská poezie (připravil J. Prokop) 15/99 19
 Zagajewski, Adam 4/99 19
 Ze slezské nepaměti (připravil Z. Smolka) 5/99

Próza

Basara, Svetislav 6/99 19
 Bubnová, Zuzana 17/99 19
 Čech, Martin 2/99 18
 Horák, Ondřej 3/99 16
 Hrbáč, Petr 16/99 19
 Charms, Daniil 2/99 13
 Jareš, Michal 12/99 19
 Jareš, Michal 18/99 18
 Kahuda, Václav 4/99 18
 Kocourek, Josef 8/99 17
 Kosková, Eva 16/99 18
 Matoušek, Ivan 14/99 18
 Nagy, Lajos Parti 13/99 18
 Nuska, Bohumil 17/99 18
 Roman, Vasil 8/99 18
 Stoniš, Miroslav 10/99 18
 Stoniš, Miroslav 20/99 18
 Šilhan, Filip 1/99 19
 Špirhanzl, Radek 19/99 18
 Tichá, Jindra 16/99 18
 Tressler, Rene Edgar 7/99 18
 Trosko, Herbert 5/99 19

Souvislost, str. 24

Bauer, Michal: Almanachy roku 1940 19 - 21
 Chvatík, Květoslav: Zamyšlení nad teorií románu 16 - 18
 Loužil, Jaromír: Michal Šilorad Patrčka, lidový buditel, voják 6 - 9
 Martinek, Libor: Wieslaw Malicki v kontextu české literatury 14 - 15
 Mocná, Dagmar: Neznámé mládí (Z rané korespondence M. Majerové) 1 - 5
 Vízdalová, Ivana: Dějiny překladu z německy psaných literatur od 10 - 13

Edice Tvary

Boška, Vít: Mladý spisovatel 21/99
 Češka, Jakub: Čapkovy hledání Boha, nebo literatura? 18/99 - 19/99
 Dvořák, Jan: Zpovědník 2/99
 Hladký, Ivan: V Muničnické továrně a jiné texty 15/99
 Homér: Prázdný město 14/99
 Horák Ondřej: Bylo na třetí hodinu zrána 13/99
 Janoušková, Jana: „Daleko od stromu“ 13/99
 Jareš, Michal: Prospal jsi hedvábí 08/99
 Jícha, Jan: Poddekr 9/99
 Korál, Milan: Ta noc 20/99
 Krejčí, Jiří: Krajina s hlavou obrácenou zpátky I 11/99
 Krejčí, Jiří: Krajina s hlavou obrácenou zpátky II 12/99
 Míhola, Rudolf: Salto 17/99
 Neznámý autor: Střep vrazil lesk teď jedné... 4/99
 Pavliš, Petr: Vlastní krev 7/99
 Reidlbauchová, Tereza: Poutník Julia Zeyera 3/99
 Smolka, Zdeněk: Tvořící ničící pohlaví 5/99
 Studený, Jiří: Etický kontext soudobého umění 1/99
 THC revue (1997 - 1999) 16/99
 Verner, Pavel: Typografická úprava počítačového textu je 10/99
 Veselý, Petr: Ponížení textu 6/99

Recenze

(v závorce uveden autor recenze)

Aluze 1, 2/3 - 1998 (pak) 1/99 23
 Aluze 2/99 (Jana Janoušková) 16/99 23
 Anderson, Sherwood: Smutní trubači (Michal Bauer) 13/99 21
 Andrenik, Ivan: Motto z Hérakleita (Mirek Kovářik) 2/99 22

Archiv osobností ateliéru Langhans (B. Holý) 15/99 23
 Averčenko, Arkadij: Procházka v kopřivách (Zdeněk Mathauser) 1/99 22
 Bachmannová, J.: Podkrkonošský slovník (Milan Harvalík) 7/99 22
 Balabán, Jan: Prázdniny (Ondřej Macura) 9/99 20
 Barthelme, Donald: Padesát povídek (Michal Jareš) 21/99 22
 Benhart, František: Jedna a jedna (Milada K. Nedvěďová) 15/99 22
 Benjamin, Walter: Agesilaus Santander (Jiří Trávníček) 13/99 21
 Benýšek, Zbyněk: Diagnóza a jiné básně (Jiří Staněk) 20/99 21
 Blatný, Ivan: Texty a dokumenty 1930 - 1948 (Michal Bauer) 18/99 20
 Blaukopf, Kurt: Gustav Mahler - současník budoucnosti (Jana Vašatová) 9/99 23
 Borel, Pétrus: Champavert. Nemorální povídky (Michal Jareš) 9/99 22
 Borkovec, Petr: Polní práce (Jiří Trávníček) 5/99 22
 Box č. 7 (Zdeněk Opava) 17/99 23
 Braudel, Fernand: Dynamika kapitalismu (Zdeněk Opava) 20/99 22
 Bulletin Moravské galerie v Brně (č. 54) (Jiří Trávníček) 7/99 23
 Časopis Potulný dělník (Petr Cekota) 8/99 23
 Čech, Miloš Majka: Důvěrná sdělení (Jiří Staněk) 8/99 23
 Čep, Jan: Poutník na zemi (Michal Bauer) 8/99 21
 Česká literatura od počátku k dnešku (Blahoslav Dokoupil) 8/99 20
 Daly, Steven - Wice, Nathaniel: Encyklopedie kulturních trendů devadesátých let (Michal Schindler) 21/99 22

Deml, Jakub: Jugo (Michal Bauer) 21/99 20
 Deml, Jakub: Poslední verše (Michal Bauer) 9/99 21
 Deml, Jakub: Proč bychom se netěšili (Šlápěje XXIV) (Michal Bauer) 2/99 20
 Deml, Jakub: Píšu to při světle nočním (Michal Bauer) 5/99 20
 Deml, Jakub: Česno (Michal Bauer) 14/99 20
 Deml, Jakub: Šlápěje XIV (Michal Bauer) 12/99 20
 Dery, Dominika: Přebolení (Věra Rosí) 21/99 21
 Dietzfelbinger, Konrad: Kafkovo tajemství (Ivana Vízdalová) 14/99 22
 Dufková, Vlasta: Čistec (Milan Exner) 7/99 21
 Dulmen, Richard von: Kultura a každodenní život v raném novověku, 16. - 18. století (Alice Klášterská) 7/99 22

Dvořák, Ladislav: Jak hromady pobitých ptáků (Vladimír Piša) 20/99 20
 Encyklopedie Českých Budějovic (Alice Klášterská) 9/99 23
 Engelking, Leszek: A jiné básně a jiné básně (Pavel Kotrla) 6/99 22
 Exner, Milan: Poezie Z (Jiří Staněk) 5/99 22
 Fajkus Robert, Slíva Vít: Du podél blesku (Mojmír Trávníček) 8/99 23
 Fára, Libor: Souvislost 1944 až 1988 (B. Holý) 12/99 23
 Fejto, Françoise: Rekviem za mrtvou říši. O zkáze Rakousko-Uherska (Jiří Pokorný) 4/99 22
 Fibich - Staněk - Gregora: Tři básníci (Mirek Kovářik) 4/99 21
 Fibich, Ondřej: Pasovské elegie (Václav Maidl) 9/99 22
 Filosofický časopis (Ladislav Nagy) 6/99 23
 Fischerová, Viola: Divoká dráha domovů (Jiří Trávníček) 10/99 21
 Fousková, Hana: Jizvy (Jiří Staněk) 11/99 21
 Freiová, Ludmila: Doporučeno Velkým bratrem (Irena Zítková) 15/99 23
 Freiová, Ludmila: Čas mimo čas (Irena Zítková) 5/99 22
 Frič, Jaroslav Erik: Houpací kuň šera a jiné básně (Milan Exner) 1/99 20
 Fridrich, Radek: V zahradě Bredovských (Jiří Staněk) 15/99 22
 Galandauer, Jan: Karel I. - Poslední český král (Pavel Kosatík) 5/99 23
 Goethe, Johann Wolfgang: Z mého života - Báseň i pravda (Michal Schindler) 1/99 21
 Goff, Jacques Le: Středověká imaginace (Jiří Pokorný) 10/99 23
 Gombrich, E. H.: Dějiny umění (B. Holý) 6/99 23
 Grass, Günter: Mé století (Alice Stašková) 21/99 22
 Gray, Alasdair: Něco z kůže (Jakub Grombíř) 16/99 22
 Grögerová Bohumila: Branka z pantů (Vladimír Novotný) 8/99 20
 Grossman, Jan: Svědectví současníků. Inscenace. (František Černý) 2/99 21
 Hájíček, Jiří: Snídaně na refýži (Ondřej Horák) 8/99 22
 Hamannová, Brigitte: Hitlerova Vídeň (Luboš Velek) 14/99 23
 Hauková, Jiřina: Díra skrz (Vladimír Piša) 16/99 20
 Havlíček, Jaroslav: Muž sedmi sester (Michal Jareš) 14/99 20
 Heaneová, Marie: Za devíti vlnami (Daniel Samek) 16/99 22
 Heym, Georg: Umbra Vitae (Michal Jareš) 17/99 22
 Hlaváček, Karel: Krví svého těla, dechem své duše (Petr Cekota) 13/99 22
 Holub, Miroslav: Narození Sisyfovo (Michal Bauer) 3/99 20
 Holubová, Miloslava: Necestou cestou (Vladimír Piša) 14/99 20
 Homoláč, Jiří: A ta černá kronika! (Olga Trávníčková) 6/99 22
 Horváth, Odon von: Bábínčina smrt (Gabriela Veselá) 2/99 23
 Hořec, Jaromír: Chléb na stole (Mirek Kovářik) 14/99 22
 Host 1 a 2/99 (Ondřej Horák) 07/99 23
 Host 7, 8 (Aleš Mečír) 20/99 23
 Hostovský, Egon: Sedmkrát v hlavní úloze (Michal Bauer) 11/99 20
 Hrabal, Milan: Cokoli proměnlivého (Vladimír Piša) 1/99 21
 Hrbáč, Petr: Podzemní hvězda (Miroslav Zelinský) 2/99 6
 Hrbáč, Petr: Podzemní hvězda (Ondřej Macura) 2/99 6
 Hrbáč, Petr: Podzemní hvězda (Pavel Hruška) 2/99 6
 Hrdličkovi, Zdeněk a Věna: Umění čínských zahrad (Marie Hořínková) 12/99 22
 Hrdličkovi, Zdeněk a Věna: Umění japonských zahrad (Marie Hořínková) 3/99 22
 Hrubý, Josef: Znamení býka (Petr Hrbáč) 16/99 20
 Hruška, Petr: Měsíce (Ondřej Macura) 3/99 23
 Hruška, Petr: Měsíce (Jiří Trávníček) 3/99 23
 Chase, Věra: Hypnoskop (Jana Janoušková) 19/99 20
 Chaun, Igor: Večeře u maharádži (Jana Svobodová) 20/99 20
 Chlíba, Bohdan: Temná komora (Jiří Staněk) 9/99 21
 Janatka, Jiří: Aby něco (Petr Hrbáč) 18/99 21
 Jančar, Drago: Chtíč, chtíč nechťic (Jan Beneš) 11/99 22
 Jandourek, Jan: Škvár (Vladimír Novotný) 18/99 22
 Jandourek, Jan: Škvár (Adam Gebert) 18/99 22
 Jelínek, Ivan: Daleko od brány (Michal Bauer) 20/99 20
 Jirásek, Pavel: Nesmích (Petr Cekota) 9/99 22
 Josef Vachek v dopisech a vzpomínkách (Jiří Rambousek) 12/99 21
 Kabeš, Petr: Pěší věc a jiné předpokojce (Milan Exner) 11/99 21
 Kafka, Franz: Deníky 1913 - 1923 (Ivana Vízdalová) 2/99 23
 Kantůrková, Eva: Po potopě (Irena Zítková) 4/99 21
 Kaprál, Zeno: Moje pojišťovna aneb V krajině arkádké (Milan Exner) 10/99 20
 Khel, Richard: Poselství papíru (Jaroslava Janáčková) 17/99 23
 Klíma, Ivan: Kruh nepřátel českého jazyka (Irena Zítková) 2/99 22
 Klíma, Ivan: Loď jménem naděje (Michal Bauer) 1/99 22
 Klobouk, Jiří: Rozhlasové hry II (Irena Zítková) 6/99 21

Klukanová, Ludmila: Například jeden život (dok) 5/99 22
 Klukanová, Ludmila: Například jeden život (Jiří Rambousek) 17/99 23
 Kohout, Pavel: Šest a Sex (Ladislav Pytloun) 2/99 21
 Kolář, Jiří: Psáno na pohlednici I (Jiří Staněk) 10/99 22
 Kolevski, Pando: Dobrý den, Makedonie (Sáva Heřman) 7/99 21
 Komárek, Martin: Králíček vám dodá lesku (Michal Schindler) 3/99 22
 Komárek, Stanislav: Lidské přirozenosti (Petr Hrbáč) 9/99 20
 Komárková, Martina: O čem je řeč (Jiří Staněk) 3/99 20
 Korál, Milan: Pod puškařskou oblohou (Petr Hrbáč) 10/99 22
 Koňalka, Jiří: František Palacký - životopis (Kamil Činál) 11/99 23
 Kosatík, P. - Kolář, M.: Jan Masaryk. Pravdivý příběh (Vladimír Novotný) 4/99 22
 Kosmák, Václav: Kukátko z kukátek (Jiří Rambousek) 2/99 22
 Kotrlá, Iva: Návštěva v ETC (Michal Schindler) 13/99 20
 Koťátko, Petr: Úvod do zoologie (Michal Schindler) 10/99 20
 Král, Petr: Chiméry a exil (Jiří Staněk) 19/99 21
 Kratochvíl, Jiří: Noční tango (Vladimír Novotný) 15/99 20
 Kraus, Ivan: Má rodina a jiná zemětřesení (Vladimír Piša) 9/99 20
 Krejčík, Tomáš: Pečeť v kultuře středověku (Richard Psík) 6/99 23
 Kremlička, Vít: Zemské povídky (Adam Gebert) 17/99 21
 Krchovský, J. H.: Básně (Jiří Staněk) 7/99 21
 Kritická příloha 13 a 14 (Jana Valová) 18/99 23
 Krupička, Jiří: Flagelantská civilizace (Jakub Grombří) 21/99 23
 Kryl, Karel: Spisy I (Mirek Kovářik) 9/99 21
 Křepelka, Karel: Ztracené kuře (Vladimír Piša) 11/99 20
 Kubešová, Blanka: Černá v bílém (Irena Zítková) 21/99 21
 Kuchař, Lumír: Dialogy o krásě a smrti (Zdeněk Smolka) 19/99 21
 Kundera, Ludvík: Králové zločinci mágové (Michal Bauer) 17/99 20
 Kuric, Aurelián: Pistole kapitána Foukala (Jakub Grombří) 18/99 20
 Landsmann, Ivan: Pestré vrstvy (Karel Franczyk) 18/99 20
 Langerová, Marie: Fragmenty pohybu (Michal Bauer) 16/99 21
 Lawrence, David Herbert: Duha (Kamil Činál) 18/99 21
 Lenderová, Milena: K hříchu i k modlitbě (Irena Zítková) 11/99 20
 Lévi-Strauss: Rasa a dějiny (Jana Janoušková) 15/99 21
 Li Po: Nebe mi pokrývákou a země polštářem (Jiří Staněk) 16/99 21
 Literatura s hvězdou Davidovou (Vojtěch Suchý) 15/99 20
 Logos (Petr Hrbáč) 4/99 23
 Logos 1/2 (Roman Telerovský) 19/99 23
 Lord, Christopher: Amuwapio knihy (Michal Jareš) 18/99 22
 Lustig, Arnošt: Démanty noci (Michal Bauer) 6/99 20
 Lustig, Arnošt: Noc a naděje (Michal Bauer) 19/99 20
 Lyotard, Jean François: Rozepře (Ladislav Nagy) 12/99 22
 Macek, Josef: Jagellonský věk v českých zemích - Města (Luboš Velek) 4/99 22
 Mácha, Karel Hynek: Máj (Mirek Kovářik) 10/99 21
 Malevič, Oleg: Bratři Čapkové (František Černý) 14/99 21
 Marek, P. - Soldán, L.: Karel Dostál-Lutinov bez mýtů, předsudků a iluzí (Mojmír Trávníček) 5/99 22
 Mareš, Antonín: Nix verstehen (Petr Cekota) 12/99 22
 Mariás, Javier: Vzpomínej na mě zítra při bitvě (Pavel Kotrla) 15/99 23
 Martínek, Lubomír: Sine loco/ sine anno (Michal Schindler) 12/99 20
 Matoušek, Ivan: Mezi starými obrazy (Michal Schindler) 17/99 20
 McCabe, Patrick: Řeznickej kluk (Ladislav Nagy) 9/99 22
 Messmer, Janko: Básně Pesmi Poems (Kateřina Literová) 3/99 21
 Mills, Magnus: Ohrady pro zvířata (Jakub Češka) 16/99 23
 Mokrejš, Antonín: Duchovní svět F. X. Šaldy (Vladimír Papoušek) 3/99 21
 Moucha, Miloslav: Životaběh (Zdeněk Hrbata) 12/99 23
 Nabokov, Vladimir: Promluv, paměti (Vladimír Novotný) 6/99 21
 Nápravník, Milan: Dech noci, noc duchů, duch noci, noc dechů (B. Holý) 8/99 23
 Nesvadbová, Barbara: Bestiář (Vladimír Novotný) 13/99 20
 Neumannová, Božena: Byla jsem ženou slavného muže (Michal Bauer) 10/99 20
 Nooteboom, Cees: Následující příběh (Pavel Kotrla) 17/99 23
 Nová slova v češtině. Slovník neologizmů. (Jindra Světlá) 1/99 23
 Nuska, Bohumil: Okamžiky (Ondřej Macura) 14/99 22
 Obuchová, Lubica: Číňané 21. století (Zdenka Heřmanová) 13/99 22
 Orten, Jiří: Prózy II (Zdeněk Smolka) 17/99 20
 Osten, Car: Dekadentův lós (Petr Cekota) 17/99 22
 Oz, Amos: Panter ve sklepe (Ivana Vízdalová) 13/99 23
 Palla, Marian: S chloupkem na jazyku (Ondřej Horák) 12/99 23
 Pavel, Jan: Na pouti (Adam Gebert) 16/99 20
 Petr, Pavel: Andělům víno (Petr Cekota) 20/99 21
 Petr, Pavel: Za svítání Morava (Petr Cekota) 4/99 22
 Petřín (Vladimír Novotný) 10/99 22
 Písková, Milada: Zbojnické variace (Zuzana Hurtajová) 6/99 20
 Plíšková, Naděžda: Hospodská romantika (Ondřej Macura) 11/99 22
 Poe, Edgar Alan: Předčasný pohřeb, Démon zvrácenosti, Na slovíčko s mumii (Michal Jareš) 19/99 22
 Poselství papíru (Jaroslava Janáčková) 17/99 23
 Print a Publishing, Mašurkovské podzemné, Ticho, Cour d'honneur (Jakub Šofar) 20/99 23
 Propp, Vladimir Jakovlevič: Morfolgie pohádky a jiné studie (Ondřej Horák) 14/99 21
 Prošek, Josef: Snad Praha (B. Holý) 8/99 23
 Putík, Jaroslav: Odchod ze Zámku (Michal Bauer) 4/99 20
 Pýthagorás ze Samu (Daniel Samek) 19/99 23
 Quingnard, Pascal: Všechna jitra světa (Michal Schindler) 7/99 22
 Raleigh, Walter: Oceánova láska k Cynthii (Milan Děžinský) 20/99 22
 Ráž, Roman: Zachránci samoty (Irena Zítková) 19/99 20
 Reiner, Martin: Lázně (Michal Schindler) 6/99 21
 Rejchmann, Pavel: Padlome lome! (Patrik Šimon) 6/99 22
 Revolver Revue 40 (Jakub Šofar) 18/99 23
 Rosenbaum, Oliver: Anglicko-český slovník internetu (Daniel Toseví) 19/99 23
 Rosí, Věra: Holý bílý kmen (Ondřej Macura) 17/99 21
 Rotrekl, Zdeněk: Basic Czech (Mirek Kovářik) 20/99 21
 Rozanov, Vasilij: Spadané listy (Světlá Mathauserová) 20/99 21
 Rudčenkova, Kateřina: Ludwig (Jiří Staněk) 17/99 21
 Rulř, Jiří: Maloměstské elegie (Jiří Staněk) 21/99 21
 Rychlík, Jan: Češi a Slováci ve 20. století (Luboš Velek) 11/99 23
 Řezáč, Jan: Josef Sudek - Slovník místo paměti (B. Holý) 8/99 23
 Salivarová Z. - Škvorecký J.: Krátké setkání, s vraždou (Adam Gebert) 21/99 20
 Salony v české kultuře 19. století (Luboš Velek) 13/99 23
 Shock, Viki: Dvakrát opakované řadro (Daniel Toseví) 21/99 21

Skála, Miroslav: Strašidlopis (Jiří Rambousek) 14/99 21
 Skalická, Vlasta: Strnulá láva (Vladimír Novotný) 1/99 20
 Sládek, Josef Václav: Má Amerika (Blanka Svadbová) 2/99 21
 Slavík, Ivan: Básnické dílo I, II (Mirek Kovářik) 12/99 21
 Slovník světového divadla 1945 - 1990 (Petr Cekota) 10/99 23
 Součková, Milada: Kaladý, Mluvicí pásmo, Škola povídek (Vladimír Papoušek) 8/99 21
 Souvislosti 3 - 4/98 (Ondřej Horák) 10/99 23
 Speculum medii aevii (Zrcadlo středověku) (Jan Malura) 2/99 20
 Stánková, Pavla: Smolná (Vladimír Novotný) 21/99 20
 Stich, Alexandr: Seifertova Světlem oděná (Jiří Trávníček) 15/99 21
 Stradický, Petr Odillo: Zpěv motýlů (Jiří Staněk) 14/99 22
 Středa, Ludvík: Hodiny v úplňku (Vladimír Piša) 3/99 20
 Svoboda, Jiří: Kapitoly z české literatury (Lukáš Malý) 11/99 21
 Svobodová, Jana: Rozlet císařské orlice (Miroslav Vaněk) 16/99 20
 Szczygiorski, Andrzej: Mše za město Arras (Vladimír Novotný) 2/99 23
 Šabach, Petr: Babičky (Petr Hanuška) 05/99 21
 Šalamoun, Jiří: Nahá obryně (bh) 14/99 23
 Šanda, Michal: Dvacet deka ovaru (Milan Exner) 4/99 21
 Šiktanc, Karel: Šarlat (Jiří Staněk) 12/99 21
 Škabrada, Jiří: Lidové stavby (Alice Velková) 13/99 23
 Škvorecký, Josef: Na tuhle bolest nejsou prášky (Jiří Rambousek) 16/99 21
 Špulák, Jaroslav: Vypíchej jí obě oči (Zdeněk Štípl) 19/99 21
 Štěrbová, Alena: Topolovo básnické drama (František Černý) 13/99 22
 Tanaka, Kótáró: Krabí zjevení (Michal Jareš) 15/99 23
 Teslík, Václav: Trosečníci na ostrově Amen (Věra Rosí) 19/99 22
 Tichá, Jindra: Jak krmit bohy? (Božena Správcová) 4/99 20
 Třešňák, Vlastimil: Plonková sedmička (Michal Jareš) 6/99 21
 Události 1989 - 1999 (knihy fotografií) (Ondřej Slabý) 20/99 22
 Uhlř, Dušan: Černý den na Bílé hoře (8. listopad 1620) (Blahoslav Dokoupil) 1/99 23
 Uhrová, Marie: Netvor. Krysař (Vladimír Novotný) 7/99 20
 Ulřych, Petr: Přeludy (Vladimír Piša) 5/99 22
 Valtrová, Marie: Vratilav Blažek - hráč před bohem a lidmi (Milena Štráfaldová) 10/99 21
 Vasari, Giorgio: Životy nejvýznačnějších malřů, sochařů a architektů (Jan Rous) 3/99 23
 Veltruský, Jiří: Drama jako básnické dílo (Petr Cekota) 15/99 22
 Veranová, Trauda: Krumlovská setkání (Ilse Seehaseová) 3/99 21
 Viewegh, Michal: Povídky o manželství a o sexu (Emil Lukeš) 13/99 20
 Vodička, Miloš: Svatba, na kterou tě nepozvali (Milan Exner) 13/99 22
 Vogel, Jaroslav: Leoš Janáček (Jana Vašatová) 3/99 22
 Vokolek, Vladimír: Mezi rybou a ptákem (Ondřej Macura) 8/99 22
 Volf, Zdeněk: Řetězy a ptáci (Petr Hrbáč) 19/99 21
 Vonnegut, Mark: Expres do ráje (Michal Schindler) 19/99 22
 Vopěnka, Petr: Podivuhodný květ českého baroka (Jan Malura) 8/99 20
 Voragine, Jakub de: Legenda aurea (Jan Malura) 15/99 21
 Vyskočil, Albert: Kritikova cesta (Michal Bauer) 7/99 20
 Weber, Max: Sociologie náboženství (Lucie Cviklová) 7/99 22
 Weles 1/98 (Ondřej Horák) 5/99 23
 Wiesel, Elie: Noc (Ivana Vízdalová) 11/99 23
 Zábrana, Jan: Jak se dělá báseň (Milan Děžinský) 17/99 22
 Země dobrá, to jest země česká (Jan Malura) 5/99 20
 Živel č. 11 (Pavel Kotrla) 9/99 23
 Živel č. 12 (hrk) 10/99 23

Pravidelné rubriky

Čelko, Vojtech: Slovenské drobnice (str. 3)
 Novotný, Vladimír: HardTvar, SoftTvar
 Šimon, Patrik: Z vernisážníku (str. 15)
 Tichá, Jindra: Pacific - letter (str. 11)
 Ulř, Ota: Atlantic - letter (str. 11)

Ejhle člověk! (autor Jakub Šofar; str. 19)
 Homeopatická hlídka (připravil Jakub Šofar; str. 18 nebo 19)
 Oznámili Tvaru
 Pět odpovědí (str. 3)

Glosy a další drobné články na str. 2 nebo 3

TVAR

LITERÁRNÍ OBTÝDENÍK

v tomto roce
 vyjde
 v těchto dnech:

č. 2	27. 1.
č. 3	10. 2.
č. 4	24. 2.
č. 5	9. 3.
č. 6	23. 3.
č. 7	6. 4.
č. 8	20. 4.
č. 9	4. 5.
č. 10	18. 5.
č. 11	1. 6.
č. 12	15. 6.
č. 13	29. 6.
č. 14	7. 9.
č. 15	21. 9.
č. 16	5. 10.
č. 17	19. 10.
č. 18	2. 11.
č. 19	16. 11.
č. 20	30. 11.
č. 21	14. 12.

Tvar můžete objednávat jakoukoli formou (písemně, telefonicky, faxem, osobně) na adrese:

Tvar
Na Florenci 3
110 00 Praha 1
tel. (02) 228 28 399, (02) 228 28 398
fax (02) 228 28 397

anebo na adresách distributorů uvedených v tiráži.

II Když jsem poprvé zahlédl střechy domů, sevřely se mi vzrušením vnitřnosti. Znovu ve starém dobrém světě.

Před hospodou posedávali v letním odpolední starci, pokuřovali a věděli o životě téměř vše. Usmál jsem se na ně, oni však nevnímali nic než chuť tabáku. Jeden z nich se, s elegancí pokročilému věku vlastní, uklonil. Jejich ženy, upovídáné společenství, se shromáždily před krámem a opovrživě pokyvovaly hlavami směrem k starcům. Procházel jsem vesnicí, stával se součástí toho krásného dne, ten krásný den se stával součástí mne. Málem jsem na toho nebožáka ve víru svých pocitů zapomněl.

Žena seděla v rohu místnosti, v rukou zoufale mačkala růženec a opakovala naučená slova. Když jsem vstoupil do místnosti, zastavila se na okamžik. Strnule zírala před sebe. Poté pokračovala v odříkávání s ještě větší intenzitou. Přistoupil jsem k posteli, ve které ležel. Skrze mlhu bolesti zahlédl mou tvář. Uchopil jsem zpcenou ruku. Cítil jsem, jak jej nemoc pozvolna opouští a tvaruje se uvnitř mého těla do nové podoby. Po dlouhé nepřítomnosti mne navštívila bolest. Našel jsem však dost síly, abych nemoc, která byla náhle mou, svázal a omezil tak její pohyb. Věděl jsem, že čeká, až se některý z provazů uvolní, aby mohla nastolit svou vládu. Věděl jsem také, že se tak brzy stane.

Provázel jsem uzdraveného krajinou a hasil tak jeho trýznivou žízeň po poznání. Blížkost smrti mu vtiskla do dlaní novou touhu. Cesta byla lemována růžovými keři. Uchopen jejich krásou líbal červené květy, objímal těla keřů, nehledě na tmy, které otvíraly kůži kapkami krve. Potkávali jsme rozličné tváře, rozličné osudy. V každé tváři jsem mu ukázal trochu světla. Jeho nadšení mi pomáhalo zapomenout na bolest, kterou mi má nová přítelkyně připomínala svou lásku.

Stoupali jsme k vrcholu hory. Společně jsme se radovali z pohledu do údolí. Políčka, pohřebiště nekonečného lidského úsilí, vytvářela hluboko pod námi barevné obrazy. Soumrak přidával odstíny šedé, zapadající slunce barvu krve. Krve, která po těle roznášela svatební oznámení mé nové přítelkyně. Na vrcholu jsme se posadili pod strom. Po chvíli mlčení se zeptal: „To je vše, co mi můžeš dát?“ Únava mne přemohla natolik, že jsem nedokázal vzltnout a ukázat mu víc: „Dnes ano.“ Nechtěl tomu uvěřit. Zoufale se snažil dotknout nebe. Křičel, skákal, země jej však nepustila dál. Když pochopil, že nelze, rozběhl se zpátky do údolí.

III Byl to moc hezký večer. Nacpal jsem fajfku tabákem a vyšel na procházku. Těžce se mi šlo do kopce, těžce. Těšil jsem se, až si nahoře zapálím a budu pozorovat údolí ve večerní ospalosti. Potkal jsem divného chlapa. Běžel z kopce, dočista jako šílenec. Trhal květy, házel je na zem a vztekale po nich dupal. Fakt divný chlap. Chvilí jsem pozoroval jeho cestu, než jsem pokračoval v té své.

Blížil jsem se ke stromu. Rozpoznával jsem obrysy těla ležícího pod ním. Když jsem přišel blíž, zjistil jsem, že je to ten anděl, co jsem ho ráno viděl před hospodou. Vypadal, jako by byl mrtvý. Ale to on jenom spal.

Byl tak zničený, že jsem ho při chůzi z kopce musel podpírat. Došli jsme domů, chudák cestou vykašlal tolik krve. Položil jsem ho do postele a dával mu různé medicíny. Celou dobu mlčel, zdálo se mi, že je smířený se svým utrpením. Jako by jen čekal, co bude dál. Chvilími dokonce strnul, ani očima nepohnul. Tušil jsem, že umírá.

A nakonec umřel. Pohřbil jsem ho na zahradě.

Moře a ryby

I Kámen prosvištěl těsně kolem jeho hlavy. Stařec začal křičet: „Spratkové, nechte mě být, hajzlové malí!“ Chlapci však házeli kameny dál. Přestali teprve poté, co několikrát zasáhli svůj cíl.

II Probudil se a cítil nepopsatelnou bolest. Vždyť se včera stěžl dobelhal domů, tak ho ti parchanti zřídili. Ležel na staré posteli ve své malé dřevěné chýši, která připomínala spíše kůlnu na nářadí hrobníka než lidské obydlí. Na stěnách viselo vše, co stařec při svých toulkách městem nalezl. Stará petrolejka, potrháný obrázek Panny Marie, láhev vína a tři živé ryby. V rohu místnosti stál kovový stůl. Na něm běhal, uzavřen v kole, křeček. Točící se kolo vydávalo hlasité skřípavé zvuky. Starci to však neviděli, dávno si na to vrzání zvykl. Divil se jen, že křeček ještě žije, když mu nikdy nedává jíst. Asi se živí hmyzem, který unikne ze sklenice s penězi, co stojí hned vedle kola s křečkem. Z jeho milované sklenice, jeho jedině naděje.

III „Začalo to před třiceti lety. To mu změřela žena. Zrovna když konečně našetřili ty prachy na tu jejich cestu k moři. Nikdy předtím tam nebyli. Jó, ale pohřeb ho stál všechny jeho zasraný úspory, takže zůstal doma. No, ten pohřeb byl fakt nádherný. Nádherný a smutný. Takový bych chtěl jednou mít... A od té doby je dědek strašně divný. Možná... Ale co, radši si dáme ještě jedno, ne?“ Hospodští povaleči si objednali další piva.

IV Když tenkrát odešla jeho milovaná, pochopil, že moře musí vidět. Alespoň sám. Chodil celé dny městem, hlavu skloněnou. Očima pátral po mincích a bankovkách. Ty po celá ta léta sbíral a pečlivě ukládal do sklenice s hmyzem. „Nebude to trvat dlouho a bude jich tolik, že konečně pojedou... k moři,“ říkával si pokaždé, když vyražel hledat své štěstí.

V Jakmile jej bolest opustila, vydal se stařec k řece. Posadil se, jako každý večer, na

kámen a poslouchal šum tekoucí vody. Pozoroval, jak pod hladinou žijí své malé životy ryby. „Rybíčky moje,“ zašeptal. Ryby jej však nevnímaly, tak byly opilé.

VI Vysypal obsah kapes do sklenice s hmyzem. Byla téměř plná. Třicet let ji stařec krmil penězi. Věděl, že se blíží ten nádherný den. Den, kdy spatří moře. Náhle uslyšel z dálky dětské hlasy. Přibližovaly se a postupně nabývaly konkrétních obrysů.

„Vylez, dědku!“ Do místnosti vtrhli tři výrostci.

„Tak co, starouši, máš tu něco pěkného?“

„Á, rybky,“ vykřikl jeden, strhl tři živé ryby ze zdi, hodil je na zem a zuřivě po nich dupal.

„Co je to za ženskou?“ zeptal se druhý, než roztrhal obrázek Panny Marie na kousky.

Stařec plakal. Křeček v kole se bál a běhal neuvěřitelně rychle. Zběsilé skřípání zaplnilo místnost. Nejmladší návštěvník se otočil, aby zjistil, co je zdrojem toho hluku. Jeho pozornost však neupoutal křeček: „Copak to tu máš ve skle, dědku hnusný?“ Vydal se směrem ke sklenici.

Starcem náhle projela vlna hněvu. Vrásčitá ruka uchopila láhev od vína. Křup. Malé tělo zůstalo bezvládně ležet na zemi. Zbyli dva chlapi zděšeně utekli.

VII „Toho starého parchanta sejmeme, chlapi. To přehnal. Za pět minut tady.“ Hospodští povaleči se rozešli domů. Konečně se něco děje.

VIII Stařec seděl na kameni u řeky a povídal si s rybami. Vysvětloval jim, že toho strašně lituje. Nechtěl ho prý zabít. Ryby jej však nevnímaly, tak byly opilé. Teprve výstřel přerušil starcův monolog.

Full servis I (1/21)

Zápis 13. ledna 2100

Konečně už můžu tvořit deník. V naší buňce jsou asi tři, co to umí. Ale já umím taky pozorovat písmena. Dnes už to neumí ani mnozí čarodějníci. Ono je to taky úplně zbytečný - plán na celý život každý dostane, jakmile je v období šestinedělí prodán (to je prý jediné období z vobody v životě, ale to prý říkají Huligáni, kteří žijou v bažinách kolem řeky Hltavý). Když je někdo prodán, to se pak musí na Býro a na Býru mu Dochtor píchne Včelku a je to. Je to hotovo. A tak vznikne nový Hotovec. Jenže ouzko! Když jsem se zeptal svého Matkotce, který mě měl na starost, na to, co bylo před Předtím, tak zezelenal a zachrochtal. Všechno totiž začíná Předtím. A u těch, kteří se na to zeptají, je jasný, že Včelka nepovčelila. Jak dochrochtal, tak hned přijely Nosítka. Takoví nepovčelení se přivedou do Bohnice3 a restrukturuji se na čarodějníky. Já se už restrukturuji asi 4 ourody. Pozorovat písmena mně vůbec nešlo, co taky z čar. Jenže když chci vytvářet ještě lepší Full servis, tak musím. No pak jsem honil Střízlíka, honím je vždy a všude, Střízlík zmizel ve škvíře v naší kóji, tak jsem tam aspoň vsunul ruku. Nahmatal jsem jakýsi balík. Nechal jsem Střízlíka být, vylámal kousek zdi a vytáhl ven největší sbírku Slovabóžního v celém Full servisu. Takovou nemá ani První z nás, ani Býro. Na balíku bylo něco rukou vytvořené, a tak jsem zjistil, jak důležité je tvořit. A rozhodl jsem se, že se naučím sám od sebe i pozorovat písmena (dnes třeba vím, že na balíku bylo vytvořeno slovo SBĚR).

(Pilotní díl sci-li seriálu)

Miroslav Huptych, „Vladimír Páral“, koláž

Miroslav Huptych, „Ludvík Vaculík“, koláž

Tak jsme se dočkali. Jaký bude tento rok - to už vědí všichni péeškáři, kteří zasílali žertovné i hloubavé výtvary svému okolí. Dvě nuly s apostrofem ('00) hovoří jasným jazykem. Taky by to samozřejmě mohla být mouka dvojnulka. Co by nemohla! Radši aby byla, ale marné tužby naše! Ale je třeba začít nějakou short story. Nejlépe ab ovo, od jesiček. Inu tak - čeští exulanti, které vyhnal Břežněvův polibek smrti, současná adresa Berwyn nebo Cicero, Chicago, přijeli navštívit otčínu. Becherovka byla, guláš byl, uzené jak-bysmet, štedrovecerní salát... prostě všechno. Na Štěpána pochod Prahou, návštěva kostela. Baroko útočí na všechny smysly, kadidlo

a přítmi střední Evropy. A tam pohled, v naivní zkratce příběh příběhů, narození Ježíšovo. Betlém český. A v té chvíli se cosi stalo, ani kývající andělek, děkující za drobný milodar, který vždy tak potěší naši drobotinu, když mu do klína nasází českou měnu (ale možno i cizí), už nedokáže vyloudit výraz vánoční pohody. Something Happened. Fatální ochladnutí. Večerní telefonát přes oceán: Představ si, Ení, ta amerikanizace je úplně všude. I tady už provozují tu affirmative action - v betlému mají negra! (K tomu se dá tak akorát zavýt vonnegutovské: Haj hou!)

Ejhle člověk! Za 509 280 minut začíná 21. století.

